

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 27 januari 1938 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 6 § strafflagen för krigsmakten, m. m.

Genom en den 4 januari 1938 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 30, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1) L a g om ändrad lydelse av 6 § strafflagen för krigsmakten.

Härigenom förordnas, att 6 §¹ strafflagen för krigsmakten skall erhålla följande ändrade lydelse:

6 §.

Under denna lag lyda:

1:o) krigsmän;

2:o) civil personal tillhörande fälttygkåren, fortifikationskåren, intendenturkåren, fältläkarkåren, fältveterinärkåren, mariningenjörkåren och marinläkarkåren samt motsvarande personal vid flygvapnet, försvarsväsendets polispersonal ävensom vid truppförband eller visst truppslag anställda civila vapenhantverkare och förrådstjänstemän samt civila förmän vid marinens förråd och flygvapnets verkstäder; reservpersonal dock allenast under tid, då den fullgör tjänstgöringsskyldighet vid krigsmakten; samt

3:o) envar som med behörigt tillstånd åtföljer krigsmaktens fartyg på sjö-tåg eller är tjänstgöringsskyldig vid eller med behörigt tillstånd åtföljer mobiliserad avdelning av krigsmakten, ändå att han icke eljest skulle lyda under lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1938.

2) L a g om ändrad lydelse av 5 och 9 §§ lagen om krigsdomstolar och rättegången därstädes.

Härigenom förordnas, att 5 och 9 §§ lagen den 23 oktober 1914 om krigsdomstolar och rättegången därstädes skola hava ändrad lydelse på sätt nedan anges:

¹ Senaste lydelse, se 1937: 192.

5 §.

Regementskrigsrätt skall finnas vid varje regemente och därmed likställt truppförband av armén, kustartilleriet och flygvapnet samt stationskrigsrätt vid en var av örlogsstationerna.

Särskild krigsrätt må av Konungen inrättas vid avdelning av krigsmakten, för vilken regements- eller stationskrigsrätt icke enligt 1 mom. är inrättad, eller som består av personal, vilken från olika truppförband eller örlogsstationer sammandragits till gemensam tjänstgöring. Sådan krigsrätt må därjämte inrättas vid avdelning av regemente eller likställt truppförband, som är förlagd å annan ort än huvudstyrkan, samt vid avdelning av flottan, som är förlagd utom örlogsstation.

Konungen må — — — eller stationskrigsrätt.

9 §.

Chef för regemente eller likställt truppförband av armén, kustartilleriet eller flygvapnet, så ock chef för örlogsstation skall inom varje års utgång bland truppförbandets eller stationens personal förordna två officerare av kaptens grad samt en underofficer av fanjunkares eller likställd grad, med två officerare och en underofficer av motsvarande grader såsom ställföreträdare, att under nästföljande år i mål, som i 8 § c) och d) omförmälas, vara ledamöter i den regements- eller stationskrigsrätt, som finnes vid truppförbandet eller stationen.

Chef för arméfördelning skall inom varje års utgång förordna fyra till fördelningen hörande regimentsofficerare, därav en av överstes grad, med två regimentsofficerare, därav likaledes en skall vara av överstes grad, såsom ställföreträdare, att under nästföljande år i mål, däri regimentsofficer är tilltalad, inträda såsom ledamöter i de regementskrigsrätter, som finnas vid truppförbanden inom fördelningen. Vad nu är sagt om chef för arméfördelning skall äga motsvarande tillämpning å chefen för Övre Norrlands trupper och militärbefälhavaren på Gotland ävensom å cheferna för Ostkustens och Sydkustens marindistrikt, kustartilleriet samt flygvapnet i vad angår de trupper som lyda under dessa befälhavare.

Inträffar stadigvarande — — — av året.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1938; dock äger Konungen förordna att, utan hinder av vad i 5 § 1 mom. sägs, i fråga om viss eller vissa av flygvapnets flottiljer jämväl efter lagens ikraftträdande tillsvidare skola tillämpas stadgandena i 5 § 2 eller 3 mom.

3) L a g

om upphävande av 4 § lagen den 11 mars 1927 (nr 50) med vissa till strafflagen för krigsmakten och lagen om krigsdomstolar och rättegången därstädes anslutna bestämmelser angående flygvapnet.

Härigenom förordnas, att 4 § lagen den 11 mars 1927 med vissa till strafflagen för krigsmakten och lagen om krigsdomstolar och rättegången därstädes anslutna bestämmelser angående flygvapnet skall upphöra att gälla från och med den 1 juli 1938; dock att i fråga om flottilj av flygvapnet, vid vilken regementskrigsrätt då icke inrättats, vad i paragrafens andra stycke är stadgat skall lända till efterrättelse intill dess sådan krigsrätt träder i verksamhet.

I fråga om de skäl som ligga till grund för lagförslagen får utskottet hänvisa till propositionen.

Inom justitiedepartementet ha efter verkställd utredning upprättats två promemorior, den ena med förslag till ändrad lydelse av 6 § strafflagen för krigsmakten (justitiedepartementets promemorior 1937: 2) samt den andra med förslag dels till lag om ändrad lydelse av 5 och 9 §§ lagen den 23 oktober 1914 (nr 325) om krigsdomstolar och rättegången därstädes, dels ock till lag om upphävande av 4 § lagen den 11 mars 1927 (nr 50) med vissa till strafflagen för krigsmakten och lagen om krigsdomstolar och rättegången därstädes anslutna bestämmelser angående flygvapnet.

Genom särskilda remisser ha utlåtanden inforrats, över det förstnämnda lagförslaget från krigshovrätten, chefen för försvarsstaben, cheferna för armén, marinen och flygvapnet samt från arméförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen ävensom över de båda sistnämnda förslagen från cheferna för marinen och flygvapnet.

Sedan vissa jämkningar därefter vidtagits i förslagen, har lagrådets utlåtande inhämtats. Lagrådet har lämnat förslagen utan erinran.

Förslaget till ny lydelse av 6 § strafflagen för krigsmakten innebär en revision av gällande bestämmelser om nämnda lags tillämplighet å försvarsväsendets civila personal. Revisionen är till en del betingad av förändringar, som vidtagits eller framdeles skola vidtagas i försvarsorganisationen enligt 1936 års beslut i försvarsfrågan. Ej heller i övrigt innebär revisionen någon mera ingripande omgestaltning i fråga om de allmänna grunder, efter vilka gränsen uppdragits mellan de civila som skola vara underkastade strafflagen för krigsmakten och dem som skola stå utanför dess tillämplighetsområde.

De övriga lagförslagen — det ena avseende ändrad lydelse av 5 och 9 §§ krigsdomstolslagen samt det andra upphävande av 4 § i 1927 års lag med bestämmelser angående flygvapnet — innebära i huvudsak att de bestämmelser som röra stationskrigsrätterna anpassas efter de nyligen genomförda

ändringarna i marindistriktens och örlogsstationernas organisation och ledning samt att föreskrifterna om rättsskipningen vid flygvapnets förband på det sätt ändras att regementskrigsrätter skola kunna inrättas vid förbanden efter hand som dessa erhålla den omfattning som bestämts genom försvarsbeslutet.

Utskottet. Utskottet har vid sin granskning av de framlagda förslagen icke funnit anledning till erinran mot desamma och får alltså hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 27 januari 1938.

På första lagutskottets vägnar:

THORWALD BERGQUIST.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Karl Emil Johanson, Wagnsson, Ewerlöf, Branting, Gärde, Englund, Verner Andersson* och *Karl Johan Olsson*;

från andra kammaren: herrar *Bergquist, Lindqvist, Ryberg, Olsson* i Mellerud och *Larsson* i Hede, fru *Gustafson* samt herrar *Olsson* i Rimforsa och *Landgren*.
